

17.maitale Moparken Verdalsøra 2008. Etter barnetoget.

Kjære frammøtte!

Gratulerer med dagen!

Igjen er det 17.mai. Igjen er det barnas store dag, med is og med brus, med tog og med flagg, med musikkorps og hurrarop. 17.mai er kanskje vår fremste kollektive festdag! Da er det lov å være glad, og dagen preges framfor alt av glade barn. Men også for oss som er voksne er dette en dag som feires, med taler og høytid, med respekt for tradisjon og historie. 17. mai bør også være en ettertankens dag.

17.mai må være noe av det norske en kan tenke seg. Da feirer vi Norges nasjonaldag, Grunnlovsdagen, til minne om de store begivenheter som fant sted i 1814. Da fikk vi Grunnloven, en radikal lov den gang, som la grunnlaget for norsk folkestyre og demokrati, og siden for norsk selvstendighet og nasjonsbygging i videste forstand.

Dette er viktige elementer, helt sentrale byggesteiner, i utviklingen av det moderne Norge som vi kjenner i dag. Vi feirer altså intet mindre enn folkestyrets inntog – om enn i beskjedne grad i 1814 – i norsk virkelighet. Det er 1814 som representerer dette gjennombruddet, altså slutten på despotiet, på eneveldet som prinsipp og som statskikk. Vi feirer en grunnlov som ble det viktigste arbeidsredskapet for den politiske utviklingen i Norge utover 1800 – tallet, en utvikling som drev historiens store hjul i retning av stadig mer folkestyre, stadig mer selvstendighet og sjølråderett fra svenskene. Det går altså en klar historisk linje fra Grunnloven i 1814 til Unionsoppløsningen i 1905: Fra enevelde til demokrati, fra dansketid via svensketid til vi etter 600 år endelig gjenvant vår nasjonale selvstendighet og frihet.

Det er derfor 17-mai og historien bak Grunnloven og følgene og betydningen av denne er barnelærdom for oss alle. Det er derfor vi har alle lært om dette på skolen. Det skulle jo egentlig bare mangle! Det er en av de viktigste delene av vår felles arv og bakgrunn som folk og nasjon vi tar vare på på denne måten. Det er ethvert lands fulle rett, for ikke å si forpliktelse, å bygge nasjonen, å utvikle identitetsfølelse og tilhørighetsfølelse. Det er gjennom å ivareta vår kollektive hukommelse – altså vår felles historie – dette best kan gjøres!

Det er min oppriktige mening at vi markerer 17. mai på en særdeles fin måte i Norge. Vi feier Grunnlovsdagen, dagen da vi la det demokratiske grunnlaget for folkets rett til å styre seg selv. Vi feirer at det var da – nettopp da - vi trakk opp de store kjørereglene for vårt lands styresett.

Det er ikke alt for mange land som feirer slike begivenheter. Ser vi oss rundt i verden er det vanligere å feire store seiere i forgagne dagers kriger, eller suksessfulle fredsslutninger *etter* kriger. De store seiersdagene feires ofte - alt for ofte - med militærparader og med styrkedemonstrasjoner og med stram regi fra de politiske myndigheter.

Dette gir selvfølgelig en helt annen profil enn vår 17.mai – feiring har.

Vår feiring har ikke brodd mot noen! Dette er særdeles viktig i den verden vi lever i. Opp gjennom historien har vi sett tragiske eksempler på at usunn nasjonalisme skaper skiller og uvennskap, hat og motstand, endog krig. Vi skal ikke se oss mye rundt i dagens internasjonale bilde før vi ser at dette fremdeles er en stor del av virkeligheten. Historien har gjentatte ganger vist oss hvor tragisk enkelt det er å misbruke nasjonalismen, hvordan den kan drives ut i absurde ytterligheter. Få politiske ideologier har vist seg å ha så mye sprengstoff og så sterke følelser i seg som ytterliggående nasjonalisme. Tenk på 2.verdenskrig, tenk på Balkan på 1990-tallet, ikke minst: Tenk på Midt-Østen gjennom hele etterkrigstida.

I dette bildet står 17.mai, den norske nasjonaldagen, fjellstøtt. Vår markering av demokrati og folkestyre er i stor grad gjort til barnas dag, til en gledens dag, til en dag da vi markerer samhold og fellesskap. På 17.mai samles hele det norske folk for å feire de verdiene vi er enige om, de verdiene vi i fellesskap har bygd og fortsatt bygger samfunnet vårt på. Dette er jo veldig viktig! Ikke minst er dette verdifullt i den moderne verden vi lever i, globaliseringens tidsalder! Vi er som nasjon i vår fulle rett til å ta vare på vårt, på vår arv og våre tradisjoner. Hvem skulle forresten ellers gjøre det?

Samtidig er det slik at dagens norske samfunn i stadig sterkere grad preges av at det multikulturelle samfunnet vokser fram, spesielt i storbyene våre. Utviklingen går i retning av et mer og mer heterogent samfunn, et mer og mer fargerikt fellesskap med flere og flere nye landsmenn. Vi merker denne utviklingen, som er en villet, statlig politikk, også hos oss, slik en gjør de fleste steder i den vestlige verden. Vi må forholde oss til denne virkeligheten på en inkluderende og fordomsfri måte.

Da blir det viktig at også våre nye landsmenn er velkomne i 17.maitoget og på nasjonaldagen vår! Vi vil ha dem med! I den verden vi lever i er dette et meget viktig signal. Kan vi tenke oss et bedre symbol på solidaritet og samhold enn et 17.maitog med jublende norske barn, både de etnisk norske og de andre, midt i den vakreste årstiden i det land som FN år etter år kårer til det beste landet i verden å bo i!? For en Norges-reklame!

Det er også i all hovedsak slik vi framstår 17.mai både nasjonalt og lokalt. Slik legger vi som nasjon og som lokalsamfunn nye alen til vår vekst, slik går det beste i våre tradisjoner hand i hand med vår tids utfordringer. På denne måten utfylles og fornyes bildet av den positive, glade norske nasjonalismen: Den som ikke ekskluderer, men som inkluderer!

Det er en fin dag i Verdal i dag! En flott 17.mai markert på en måte som holder verdifulle tradisjoner i hevd! Slik skal det være!

Jeg takker for en trivelig invitasjon til å delta her sammen med dere.

Nok en gang: Gratulerer med dagen!

Takk for oppmerksomheten!